

Katsaus uuteen eläintautilainsäädäntöön

Kajsa Hakulin
MMM

25.3.2021

Eläinterveyssäännöstö

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 429/2016 tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta
- Löytyy numerolla Eur-lexistä (hae konsolidoiduista säädöksistä)
- sovelletaan 21.4.2021 lähtien

Tautiluokat

Eläintautiluokitus, täytäntöönpanoasetus 2018/1882

- Luetteloidut taudit jaetaan 5 tautiluokkaan, a, b, c, d ja e
- Tautiluokan perusteella määritellään toimenpiteet kunkin taudin yhteydessä
- A –luokan taudit: vakavat taudit, josta EU pääsääntöisesti vapaa, taudin esiintyessä ryhdytään sen nopeaan hävittämiseen hätätoimenpiteillä (**EHN**)
- C –luokan taudit: taudit, joiden kohdalla jäsenvaltiot voivat vapaaehtoisesti laatia hävittämisohjelma tai julistaa alueita tautivapaiksi. Euroopan komissio hyväksyy hävittämisohjelmat ja tautivapaudet ja niiden perusteella määritellään eläinten ja sukusolujen siirto- ja tuontiehdot (**ISA, IHN, VHS, valkopilkkutauti**)
- E –luokan taudit: taudit, joiden esiintymistä seurataan ja raportoidaan. Kaikki a –d luokan taudit ovat automaattisesti myös e –luokassa (**KHV**)
- tiettyjen taudinehkäisy- ja taudintorjuntasäätöjen soveltamisesta luetteloitujen tautien eri luokkiin ja sellaisten lajien tai lajien ryhmien luettelon laatimisesta, jotka aiheuttavat merkittävän riskin kyseisten luetteloitujen tautien leviämislle annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) **2018/1882**
-lueteltujen tautien luokitus ja luetellut eläinlajit

Eläinterveys säännösten osa IV

IV OSA, rekisteröinti, hyväksyminen, jäljitettävyys ja siirrot
Vesieläimet

- Pitopaikkojen rekisteröinti
- Tiettyjen pitopaikkojen hyväksyminen
- Toimijoiden kirjanpito

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä vesiviljelypitopaikkoja ja vesieläinten kuljettajia koskevien sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen komission delegoitu asetus (EU) **2020/691**

Eläinterveyssäännösten osa IV (2)

IV OSA, rekisteröinti, hyväksyminen, jäljitettävyys ja siirrot
Vesieläimet

- Vesieläinten siirrot
- Eläinperäisten tuotteiden (elintarvikkeiden) tuotanto ja jakelu
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä unionissa tapahtuviin vesieläinten ja vesieläimistä saatavien eläinperäisten tuotteiden siirtoihin sovellettavien eläinterveyttä ja sen todentamista koskevien vaatimusten osalta annettu komission delegoitu asetukset (EU) **2020/990**
- vesieläinten tiettyjen tautien vaikutuksen rajoittamiseen tähtäävien kansallisten toimenpiteiden hyväksymisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 226 artiklan 3 kohdan mukaisesti ja komission päätöksen 2010/221/EU kumoamisesta annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) **2021/260**
-koskee kansallisia vaatimuksia siirroissa jäsenvaltioiden välillä

Eläinterveyssäännösten nojalla annetut asetukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä tiettyjen luetteloitujen ja uusien tautien seuranta, hävittämisohjelmia ja taudista vapaata asemaa koskevien sääntöjen osalta annettu komission delegoitu asetukset (EU) **2020/689**
-koskee seuranta sekä b ja c luokkien eläintautien torjuntaa
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä tiettyjen luetteloitujen tautien ehkäisemistä ja torjuntaa koskevien sääntöjen osalta annettu komission delegoitu asetukset (EU) **2020/687**
-koskee pääosin a luokan eläintautien torjuntaa
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä tiettyjen eläinten, sukusolujen ja alkioiden ja eläinperäisten tuotteiden lähetysten unioniin saapumista ja saapumisen jälkeisiä siirtoja ja käsittelyä koskevien sääntöjen osalta annettu komission delegoitu astus (EU) **2020/692**,
-koskee eläinten ja eläimistä saatujen tuotteiden tuonnin terveystoimia

Toimivalta kansallisiin säännöksiin

- Eläinterveyssäännöstö ja sen nojalla annetut asetukset ovat suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, jota ei tarvitse eikä saa saattaa voimaan kansallisella lainsäädännöllä.
- Kansallisesti tulee kuitenkin säätää toimivaltaisesta viranomaisesta (kuka Suomessa vastaa mistäkin tehtävästä)
- Jos EU-asetuksessa on mahdollisuus kansalliseen poikkeukseen, tulee säätää siitä, sovelletaanko kyseistä poikkeusta Suomessa ja kuka siitä päättää
- Eläinterveyssäännöstö ei koske eläinten omistajille maksettavia korvauksia eikä pakkokeinoja, joten niistä säädetään kansallisesti

Uusi eläintautilaki

- Eläintautilakia on uudistettu vastaamaan eläinterveyssäännöstöä
- Rakenne muuttuu
- Eläintautiluokitus muuttuu
- Asetukset muuttuvat
- Eräät käsitteet muuttuvat
- Julkaistu numerolla 76/2021

Eläintautien luokitus

Eläinterveyssäännöstö

- Luetteloidut taudit (delegoitu asetus 2018/1629)
- 5 tautiluokkaa, a-e (täytäntöönpanoasetus 2018/1882)
- Luetteloidut eläinlajit (täytäntöönpanoasetus 2018/1882)

Eläintautilaki

- Muut torjuttavat eläintaudit (**SAV, SVC, KHV, G.salaris Jäämereen virtaavissa vesistöissä**)
- Valvottavat eläintaudit (**IPN**)
- Muut ilmoitettavat eläintaudit (muut kuin a-e luokan taudit)
- Säädetään asetuksella

Lausunnolla tautiluokitusta koskeva MMMn asetusluonnos

2 luku, Taudista vapaa asema, hävittämishojjelmat ja lokerot

Viitataan eläinterveyssäännöstöön, säädetään siitä, kuka hyväksyy, kuka päättää hakemisesta, miten julkaistaan (b ja c luokan taudit)

- Taudista vapaat alueet
- Lokerot
- Hävittämishojjelmat

Lausunnolla MMMn asetusluonnos b- ja c-luokan eläintautien vastustamisesta

3 luku, Eläinten terveyttä koskevat vastuut

Viitataan osittain eläinterveyssäännöstöön, mutta pääosin kansallista sääntelyä ja vastaa nykyisiä säännöksiä

- Vapaaehtoinen terveystarkkailu

Lausunnolla MMMn asetuseräluonnos vapaaehtoisesta eläinten terveystarkkailusta

-BKD-ohjelma

5 luku, Toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa a–c-luokan tautia

Viitataan eläinterveyssäännöstöön, säädetään siitä, kuka vastaa mistäkin toimenpiteestä

- Tautia koskevat toimenpiteet
- Vyöhykkeet
- Eläinten lopettaminen vyöhykkeellä
- Tarkemmat säännökset (asetuksenantovaltuus)

Lausunnolla MMMn asetuseräluonnos b- ja c-luokan eläintautien vastustamisesta (toimenpiteet ISA-, IHN- ja VHS-taudin yhteydessä)

6 luku, Toimenpiteet epäiltäessä tai todettaessa muuta torjuttavaa tai valvottavaa eläintautia

Kansalliset toimenpiteet, mukailee nykyistä eläintautilakia

- Tautitilanteen selvittäminen ja taudin leviämisen estäminen
- Muun torjuttavan eläintaudin torjuntatoimenpiteet
- Taudin leviämisen estämistä koskevan päätöksen voimassaolo
- Päätös valvottavan eläintaudin hävittämiseksi omistajan hakemuksesta
- Rajoitusalue

Lausunnolla MMMn asetuseräiden muiksi torjuttaviksi eläintaudeiksi nimettyjen eläintautien torjunnasta (SAV, SVC, KHV)

Lausunnolla MMMn päätösluonnokset IPN/SAV rajoitusalueesta ja G.salaris-rajoitusalueesta

7 luku, Eräiden pitopaikkojen hyväksyminen

Viitataan eläinterveyssäännöstöön, säädetään siitä, kuka hyväksyy

- Vesiviljelypitopaikat

Lausunnolla MMMn asetuseräluonnos vesiviljelypitopaikkojen hyväksymisestä ja eläinterveyttä koskevista vaatimuksista maan sisäisissä siirroissa

Hyväksymisvaatimus ei enää koskisi luonnonravintolammikoita ja pieniä paikallishautomaita

Määritellään tiettyjä alueita, joilla vaaditaan hyväksyminen kaikille pitopaikoille, jotka tuovat lohikaloja alueen ulkopuolelta

8 luku, Eläinten ja niistä saatujen tuotteiden siirrot

Viitataan eläinterveyssäännöstöön, säädetään siitä, kuka vastaa mistäkin toimenpiteestä

- Eläinterveystodistukset (kunnaneläinlääkäri myöntää)
- Kansalliset täydentävät säännökset

Lausunnolla MMMn asetuseräluonnos vesiviljelypaikkojen hyväksymisestä ja eläinterveyttä koskevista vaatimuksista maan sisäisissä siirroissa

-eläinterveystodistusta koskeva vaatimus poistuu maan sisäisissä siirroissa

-säädetään luonnonvaraisten vesieläinten siirroista vapautettaviksi Suomen sisävesialueelle

Vesieläinten siirrot Suomen sisävesialueelle

Säädöspohja:

Lausunnolla MMMn asetusluonnos vesiviljelytopaikkojen hyväksymisestä ja eläinterveyttä koskevista vaatimuksista maan sisäisissä siirroissa

Lausunnolla MMMN päätösluonnos kalojen tarttuvan haimakuoliotaudin ja lohikalojen alfavirustartuntojen leviämisen estämiseksi perustettavasta rajoitusalueesta

-toimijalta edellytetään toimenpiteitä siirrosta aiheutuvan riskin vähentämiseksi

-riskit hallintakeinot kolmen joen ylisiirroissa arvioidaan hankkeessa

-ilmoitus ja poikkeuslupahakemus aluehallintovirastolle

Seuranta

Seuranta: seurataan eläintautien esiintymistä

- EUn eläinterveyssäännöstö, DA 2020/689 (yleinen seuranta, seuranta c luokan tautien (VHS, IHN) esiintymisen varalta)
- Säädetään seurantakäynneistä
- Ehdotettu seurantakäyntien frekvenssi vastaa nykyistä lainsäädäntöä (kerran vuodessa –kerran kolmessa vuodessa riippuen riskitasosta)
- Ruokaviraston seurantasuunnitelma

Valvonta

Valvonta: valvotaan, että lainsäädäntöä noudatetaan

- EUn valvonta-asetus 2017/625
- valmisteilla delegoitu asetus hyväksytyjen vesiviljelypitopaikkojen valvonnasta
- Ehdotettu valvontafrekvenssi vastaa nykyistä lainsäädäntöä (kerran vuodessa –kerran kolmessa vuodessa riippuen riskitasosta)
- Valvontasuunnitelma (Ruokavirasto/AVIt)
- Seuranta- ja valvontakäynnit voidaan yhdistää

Kiitos